

STORTINGET

Representantforslag 122 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Sigbjørn Gjelsvik, Geir Adelsten Iversen, Geir Pollestad og Trygve Slagsvold Vedum

Dokument 8:122 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sigbjørn Gjelsvik, Geir Adelsten Iversen, Geir Pollestad og Trygve Slagsvold Vedum om en stortingsmelding om norsk næringsmiddelindustri

Til Stortinget

Bakgrunn

Næringsmiddelindustrien er en stor og viktig del av fastlandsindustrien som er avhengig av stabile og gode rammevilkår. Næringsmiddelindustrien er en mangfoldig industri for produksjon av matvarer både fra landbruk og fiske, samt drikkevarer.

I en ringvirkningsanalyse (Landbrukssamvirkets fotavtrykk – En ringvirkningsanalyse av medlemmer i Norsk Landbrukssamvirke, laget av Samfunnsøkonomisk analyse) som nylig ble offentliggjort, fremgår det at landbrukssamvirkene genererer mer aktivitet, som kjøp av norske varer og tjenester, enn annen type industri. Næringsmiddelindustrien er en industri som har stabil aktivitet uavhengig av svingninger i økonomien ellers.

I industrimeldingen (Meld. St. 27 (2016–2017)), som Stortinget behandlet våren 2017, jf. Innst. 453 S (2016–2017), er næringsmiddelindustrien i for liten grad omtalt.

Regjeringen hevder i industrimeldingen at vekstpotensialet for næringsmiddelindustrien er begrenset fordi industrien i stor grad henvender seg til det nasjonale markedet. Dette tar ikke opp i seg det betydelige potensialet for å øke norskandelen i mat- og drikkeforbruket.

For utviklingen i norsk næringsmiddelindustri er det nødvendig med et kontinuerlig arbeid for å styrke industrien, øke selvforsyningsgraden av næringsmidler og sikre økt verdiskaping med utgangspunkt i primærjordbruket. Derfor mener forslagsstillerne det er behov for en egen stortingsmelding om næringsmiddelindustrien.

Det er avgjørende viktig at en slik melding omhandler forhold i andre deler av verdikjeden for mat som påvirker næringsmiddelindustrien. Meldingen må gå grundig inn i samspillet med jordbrukspolitikken, råvareproduksjon og industriens rammevilkår. En slik melding bør ha som mål å bidra til at hele verdikjeden for mat utnytter sitt potensial fullt ut. Det innebærer bl.a. en økt og varig produksjon av mat som kan lede til flere jobber og varig vekst i hele landet. Konsumentene skal ha bedre muligheter til å gjøre bevisste valg.

Næringsmiddelindustriens utfordringer

Rekruttering av tilstrekkelig arbeidskraft og arbeidskraft med riktig type kompetanse er en utfordring for næringsmiddelindustrien i dag. Det er viktig at meldingen ser næringens behov opp mot de tilbudene som gis innenfor norsk skole og høyere utdanning. Målet må være å gjøre arbeidsplassene i næringsmiddelindustrien mest mulig attraktive.

Innovasjonstakten har de siste årene økt kraftig i næringsmiddelindustrien. Næringen vil derfor fremover ha behov for ny og oppdatert kunnskap samt rammebetingelser som muliggjør en satsing på forskning og utvikling innen dette feltet.

Som mange andre bransjer vil næringsmiddelindustrien møte på helt nye muligheter innenfor teknologien, bl.a. som følge av automatisering. Norge har noen komparative fortrinn når det kommer til denne delen

av teknologiutviklingen. En vurdering av hvilke utfordringer og muligheter som ligger i fremtidens produksjonsmåter, vil være en naturlig del av en slik melding.

Næringsmiddelindustrien er utsatt for endringer i skatte- og avgiftspolitikken. Senest i statsbudsjettet for 2018 ser en eksempler på hvordan avgiftsøkninger skaper store utfordringer for mange næringsmiddelbedrifter. Merverdiavgiftsgrensen for netthandel er et annet eksempel som påvirker norsk næringsmiddelindustri. Virkningen av denne typen endringer i skatte- og avgiftspolitikken bør belyses nærmere.

Norsk mat skal være trygg mat. Dette fordrer strenge krav til så vel primærprodusentene som til industrien. Forholdet til offentlige myndigheter er derfor en viktig del av forutsetningene som næringsmiddelindustrien arbeider under. En gjennomgang av omfanget av rapportering og sertifisering vil være en viktig del av et forenklingsarbeid som også er påkrevd for at denne typen næringsliv skal kunne opprettholde og styrke sin konkurransekraft.

Matproduksjon i Norge har en rekke fordeler som bl.a. kjølig klima, avstand mellom produksjonsheter og strenge krav til smittevern og kontrollfunksjoner. Disse faktorene påvirker også kostnadsnivået i norsk matproduksjon. Et effektivt importvern og en forutsig-

bar politikk på dette området er derfor avgjørende for at norsk næringsmiddelindustri fortsatt skal bestå i fremtiden. Næringsmiddelindustriens interesser må vektlegges ved utformingen av norske posisjoner i internasjonale forhandlinger om handel for å sikre et sterkt tollvern.

Næringsmiddelindustrien påvirkes sterkt av maktforholdene i verdikjeden for mat. Norge har i dag tre store kjeder som i hovedsak deler hele markedet for omsetning av dagligvarer. Dagligvarekjedenes valg og beslutninger vil ha store konsekvenser for resten av verdikjeden for mat. En sentral del av en slik melding vil altså være å se på hvordan konkurranseforholdene påvirker muligheten til å drive innovativ og lønnsom næringsmiddelindustri i Norge.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g :

Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om norsk næringsmiddelindustri.

30. januar 2018

Sigbjørn Gjelsvik

Geir Pollestad

Geir Adelsten Iversen

Trygve Slagsvold Vedum